

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

YILLIK / AYLİK VE HAFTALIK DERS İŞLEYİŞ PLAN FORMLARI

2007/LEFKOŞA

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

1. İÇİNDEKİLER	
2. Yıllık Taslak Ünite Planı.....	3-4
3. Taslak Ders Planı.....	5
4. Öğretim Yöntemleri.....	6-8
• Örnek Olay	
• Grup Çalışması	
• Yaratıcı Drama	
• Altı Şapkalı Düşünme Tekniği	
• Beyin Fırtınası	
• Karşılıklı sorgulama	
• Buluş Yoluyla Öğretim	
• Proje Çalışması	
• Problem Çözme	
• Münazara (Aytışma/ Tartış)	
• Gösteri	
5. Ölçme Değerlendirme Yöntemleri.....	9-10
• Kısa Cevaplı Sorular	
• Proje Ödevleri	
• Çoktan Seçmeli Soru	
• Performans Değerlendirme	
• Doğru Yanlış Sorular	
• Açık Uçlu Sorular	
• Eşleştirmeli Proje Ödevleri	
• Kavram Haritaları	
6. Ölçme Değerlendirme Yöntemlerinin Avantaj ve Dezavantajlarını Gösteren Tablo.....	11-12
7. EKLER	
• Akran Değerlendirme Formu.....	14
• Grup Öz Değerlendirme Formu.....	15
• Analitik Puanlama Anahtarı.....	16
• Sunum Kontrol Listesi.....	16
• Sunu Değerlendirme Formu.....	17
8. KAYNAKÇA.....	17

YILLIK TASLAK ÜNİTE PLANI (Haftalara Göre Yıllık Ünite İşleyiş Planı)

..... Öğretim Yılı I. Dönem

Ay	Hafta	Ünite Adı	Konu	Kavramlar	Etkinlik (Gezi/Gözlem.....)
EYLÜL					
EKİM					
KASIM					
ARALIK					
OCAK					

YILLIK TASLAK ÜNİTE PLANI (Haftalara Göre Yıllık Ünite İşleyiş Planı)

..... Öğretim Yılı II. Dönem

Ay	Hafta	Ünite Adı	Konu	Kavramlar	Etkinlik (Gezi/Gözlem.....v.s)
ŞUBAT					
MART					
NİSAN					
MAYIS					
HAZİRAN					

TASLAK DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Konu:	
Sınıf:	Önerilen Süre:	Açıklamalar:
Ünitenin Adı / No:	Hafta/Tarih:	
Diğer Derslerle İlişkisi		

BÖLÜM II

Ünite/Konu Kazanımları:		Ünite/Konu Kavramları:	
Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	☐ Beyin Fırtınası	☐ Problem Çözme	☐ Karşılıklı Sorgulama
	☐ Tartışma	☐ Örnek Olay	☐ Grup Çalışması
	☐ Soru-Cevap	☐ Münazara (Aytışma/Tartış)	☐ Yaratıcı Drama
	☐ Diğer öğrenme yöntem ve teknikleri :		
HAZIRLIK Kullanılan Eğitim teknolojileri-araç, gereçler ve kaynakça (ders kitabı, öğretim programı, poster, CD, slayt, harita, v.s.)		Öğretmen: Öğrenci:	
(Öğrenme etkinlikleri süreci: dikkati çekme, güdüleme, gözden geçirme, derse geçiş, bireysel öğrenme etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.) ve/ veya grupla öğrenme etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) özet ve öğrencilerden geri bildirim dönüt süreci dikkate alınarak planlanacaktır.)			
Öğrenme Etkinlikleri	Derse Giriş (dikkat çekme, güdüleme, derse geçiş)		
	Etkinlikler (Bireysel ve grupla öğrenme etkinlikleri)		
	Geri Bildirim/ Dönüt (ders sonu için)		

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme	☐ Kısa Cevaplı Sorular	☐ Doğru Yanlış Soruları	☐ Proje Ödevleri	☐ Öz Değerlendirme
	☐ Ürün Dosyası	☐ Açık Uçlu Sorular	☐ Kavram Haritaları	☐ Grup Öz Değerlendirme
	☐ Çoktan Seçmeli Soru	☐ Eşleştirmeli Sorular	☐ Akran Değerlendirme	☐ Performans Değerlendirme
	☐ Diğer ölçme yöntemleri:			

Sınıf Öğretmeni

.../.../...

Okul Müdürü

BÖLÜM IV PLANI DEĞERLENDİRME**(Bu bölüm, ders planı uygulandıktan sonra haftanın sonunda doldurulup okul yöneticisine imzalatılacaktır)**

Plânın Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Değerlendirmesi	Tamamen Katılım	Kısmen Katılım	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
Belirtilen kazanımlar gerçekleştirilmiştir.					
Etkinlikler amacına ulaşmıştır.					
Gerçekleşmediyse nedenlerini belirtiniz. Gerçekleşebilmesi için önerileriniz nedir?					

Sınıf Öğretmeni

.../.../...

Okul Müdürü

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

1 . Örnek Olay

Örnek olay yöntemi, gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu ya da bir beceriyi kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır.

Bu yöntem uygulanırken öğretmenin şu süreci izler:

- Örnek olay kısaca açıklanır.
- Örnek olayla ilgili veriler toplanır.
- Karar için alternatif öneriler belirlenir.
- Tüm grubun üzerinde birleştiği karar alınır.
- Kararın alınış biçimi, iş yerinde uygulanabilirliği ve olanaklar incelenerek değerlendirme yapılır.

2. Grup Çalışması

Öğrenci merkezli eğitimin en temel ilkelerden biri, öğrencilerin grup halinde çalışma alışkanlığı kazanmalarıdır. Öğrencilerin doğru iletişim ve etkileşim kurabilmeleri sağlanmış olur. Bu teknikle dil, düşünme, fikir üretme v.b. becerileri gelişir, paylaşmayı öğrenir.

Grup çalışması 4–10 arası öğrencinin bir problem veya konuyu keşfetmek, araştırmak ve rapor etmek için yaptığı çalışmalardır. Amaç, öğrencilere demokratik ve sosyal bir ortamda birlikte çalışma alışkanlığı kazandırmaktır.

3. Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama; bilişsel davranışları, duyuşsal özellikleri ve devinişsel becerileri kazandırmada bir öğretim yöntemi, başta duyuların eğitimi olmak üzere bütüncül bir estetik anlayış oluşturmada sanat eğitimi alanı ve yaşanan süreci betimleme, açıklama ve kontrol edebilme olanaklarıyla da bir disiplindir. Önceden yazılmış hazır bir metin olmaksızın, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlama canlandırmadır.

4. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği

Son yıllarda yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla altı şapkalı düşünme tekniği kullanılmaktadır. Bu teknikle öğrencilerin yeni fikirler üretmeleri ve yaratıcı düşünmenin yolları öğretilmeye çalışılmaktadır.

Bu yöntem, düşünce ve önerilerin belli bir düzen içinde sunulması ve sistematikleşmesi için kullanılan bir yöntemdir. Şapkalar, düşüncelerin ayrıştırılması için kullanılan bir semboldür. Altı şapka için altı değişik renk kullanılmakta ve her rengin simgelediği bir düşünme sistemi bulunmaktadır. Buna göre;

1. **Beyaz Şapka (Tarafsız Şapka):** Tarafsız bir biçimde, bilgiyi merkeze alarak olaylara bakış açısı getirmeyi amaçlar. Bilgiyi merkeze alarak olaylara bakış açısı getirmeyi amaçlar. Bilgiyi temele alır.
2. **Kırmızı Şapka (Duygusal Şapka):** Önsezilere dayalı olarak, olaylara duygusal yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Duygusal tepki vermeyi temele alır.
3. **Siyah Şapka (Karamsar Şapka):** Olaylara eleştirel ve karamsar yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Eleştirel yargıyı temele alır.
4. **Sarı Şapka (İyimser Şapka):** Olayların olumlu yönlerine odaklanarak iyimser ve yapıcı yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Yapıcı düşünmeyi temele alır.
5. **Yeşil Şapka (Yaratıcı Şapka):** Olaylara yeni ve farklı çözüm yolları bulmak için yaratıcı ve yenilikçi bir bakış açısı getirmeyi amaçlar.

6. **Mavi Şapka (Değerlendiren Şapka):** Olayları tüm olası yönleriyle gören ve değişkenleri kontrol altında tutan bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Durumu analiz edip sonuç çıkarmayı temele alır.

Yöntem uygulanırken öğrencilere sunulmak üzere öğretmen bazı örnek olaylar oluşturur.

Örneğin öğretmen öğrencilere aşağıdaki örneği sunar ve takılan **şapka rengine göre de yorum yapmasını ister.:**

Örnek: Babanızın devlet piyangosundan büyük ikramiyeyi kazandığını öğrendiniz. Bu olayın sizin ve aileniz için getireceği değişiklikler hakkındaki düşüncelerinizi şapkanızın rengine göre açıklayınız.

Öğretmen anlatılan olayı öğrencinin yukarıda sıralanan 6 şapka rengine ve özelliklerine göre empati kurarak duygu ve düşüncelerini ifade etmesini ister.

5. Beyin Fırtınası

Bu yöntem, bir konuya çözüm getirmek, karar vermek ve hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir.

Bu tekniğin temel ilkeleri şunlardır: Bir problem çözmekle görevlendirilen bir grubun üyeleri mümkün olduğu kadar çok fikir ileri sürerler. Dile getirilen her çözüm teklifi diğer grup üyelerini daha yeni ve iyi buluşları ortaya çıkarmaya yöneltir. Ancak ortaya atılan fikirlerin ayrıntılı bir şekilde açıklanması ya da savunulması istenmez. Sadece fikirlerin mümkün olduğu kadar hızlı ifade edilmesi, yazıya geçirilmesi ve sonra sükûnetle değerlendirilmesi istenir.

6. Karşılıklı Sorgulama

Bu teknik çok değişik yaş düzeylerinde ve konu alanlarında kullanılabilir. Karşılıklı sorgulama, özel materyalleri ve özel test etme gerektirmez. Öğretmen konuyu sunduktan sonra, öğrenciler ikili ya da üçlü gruplara ayrılırlar. Birbirlerine konuyla ilgili sorular sorar ve cevaplar verirler. Öğretmen, öğrencilere ipucu oluşturmak üzere bazı soru kökü örnekleri verebilir. Örneğin;

- ...nasıl kullanırdınız?
- ...nedenlerini açıklayınız?
- ...ilgili yeni bir örnek veriniz? ...v.s.

7. Buluş Yoluyla Öğretim

Öğretmen, öğrencinin öğrenme sürecine etkin katılmasını buluş yoluyla öğrenme stratejisini kullanarak sağlayabilir. Burada öğretmenin temel görevi öğrenciyi yönlendirmek ve cevabı ona buldurmaktır.

Öğretim, öğrencilerin merakını uyandıracak bir problemle başlar. Problem, öğrencinin merakını sürekli tutacak ve başarıya duygusunu doyuracak derecede olmalıdır. Öğrenci keşfetme heyecanını duyabilmelidir.

8. Proje Çalışması

Bu yöntemle öğrenciler inceledikleri konularla ilgili ilk elden yaparak yaşayarak, inceleyerek bilgi kazanırlar. Bilgi öğrenciye doğrudan verilmez. Bu açıdan proje öğrenci merkezli eğitim için uygun yöntemlerden biridir. Öğrenciler böylece kendi başlarına bağımsız olarak düşünme cesaretini kazanır. Kendilerine olan güvenleri artar.

Proje konuları ders öğretmeni tarafından belirlenebileceği gibi öğrenciler de kendi ilgi duydukları alanlara göre bireysel ya da grup olarak proje konusu belirleyebilirler

Verilen proje konuları öğrencilerin düzeyine uygun ve yerel imkânlarla göre dersle ilgili yapılabilecek nitelikte olmalıdır.

Grup halinde yapılacak projelerde grupların, öğrencilerin cinsiyet, başarı durumu v.b. özellikleri bakımından heterojen olmasına dikkat edilmelidir.

Grup çalışmalarında grup üyelerinin görev üyelerinin görev dağılımı projenin her aşaması için net olarak yapılmalıdır. Görev dağılımı grup üyeleri tarafından yapılarak öğretmenin onayı alınır.

Projenin her aşamasında görevlerin yapılıp yapılmadığı, aşamanın bitiminde öğretmen tarafından kontrol edilir ve grup üyelerine geri bildirim verilir. Görevini yeterince yerine getirmeyen öğrencilerin bireysel özelliklerine de dikkat edilerek gerekli önlemler alınır.

9. Problem Çözme

İstenilen hedefe varabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü olanaklar arasından seçme ve kullanmaktır. Problem çözme, bilimsel yöntem, eleştirel düşünme gibi terimleri içermektedir. Bu yöntem, bir problemin çözümünde, genelleme ve sentez yapmada kullanılır. Daha çok araştırma yoluyla öğretme yaklaşımında, bilişsel alanın uygulama düzeyindeki davranışların kazandırılmasında ve bu alanın analiz ve sentez özelliklerini geliştirmede kullanılır.

Dikkat Edilecek Noktalar:

- **Problem çözümede izlenen yollar tümevarım ve tümdengelimdir.**
  - a. Tümevarım, örneklerden, olaylardan ve özel durumlardan başlayarak genel sonuçlara ve kurallara varma yoludur.
  - b. Tümdengelim, genelden özele, yasalardan ve olgulardan olaya, kuraldan örneğe geçme yoludur.
- **Bir problemi çözümede izlenen yol**
  - a. Problemin farkına varma,
  - b. Problemin ne olduğunu tanımlama ve sınırlama
  - c. Problem çözümü için hipotezler (denenceler) oluşturma,
  - d. Veri toplama, toplanan verileri analiz edip yorumlama,
  - e. Denenceler test edip kabul ya da red etme,
  - f. Çözümü uygulama, elde edilen sonuçlara göre önerilerde bulunma

Problem çözme yöntemi eğitimin her kademesinde ve her derste kullanılabilecek bir yöntemdir.

10. Münazara (Aytışma/ Tartışma)

Bir konu üzerinde belli kural ve yöntemlere uyularak yapılan tartışmadır. Tartışma yapılacak bir konu ele alınır, bir grup lehte, bir grup aleyhte görüş bildirir. Bu tartışma türü, bir bakıma tez ve anti-tez görüşlerin karşılıklı olarak belirtilmesi sürecidir. Dili etkili kullanmayı, neden-sonuç ilişkileri kurmayı geliştirir.

11. Gösteri

Bu yöntem, izleyici grubun önünde bir işin nasıl yapılacağını göstermek ya da genel ilkeleri açıklamak için başvurulmuş bir tekniktir.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

1. Kısa Cevaplı Sorular:

Öğrencilerin bir sayı, bir kelime veya bir cümle ile cevaplayabilecekleri sorulardır.

2. Çoktan Seçmeli Soru:

Bir sorunun cevabını, verilen seçenekler arasından bulmayı gerektiren sorulardır.

3. Performans Değerlendirme:

Öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri günlük yaşamla da ilişkilendirerek ortaya koymalarını gerektiren kısa süreli çalışmalardır. **Performans değerlendirmenin belli aşamaları vardır. Bu aşamalar:**

- **Amacın belirlenmesi:** Performans değerlendirmede sürecin mi? Sonucun mu yoksa her ikisinin birlikte mi değerlendirileceğine karar verilmelidir.
- **Performans ölçütlerinin belirlenmesi:** Performans ölçütlerinin belirlenmesi aşamasında, önce değerlendirilecek performansın belirlenmesi gerekmektedir.
- **Performansın ya da ürünün gözlemlenebileceği ortam oluşturma:** Öğrencinin doğru ve güvenilir biçimde değerlendirmek için gözlemlerin birden fazla tekrarlanması gerekmektedir.
- **Performansın puanlanması:** Performansın değerlendirilmesi, dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi ve hikâye kayıtlarıyla yapılır (**Eklere bakınız...**). Performans değerlendirmede puan belirleme son adımdır. Bu puanlama sistemi performans ölçütlerine dayanmalıdır. Bununla beraber performans değerlendirmenin amacı, puanlamayı etkiler

Performans değerlendirmek için performans ödevleri, projeler ve öğrenci ürün dosyaları kullanılır.

a. **Performans ve proje ödevleri:** Bir konu hakkında derinlemesine inceleme yapılması amacıyla verilen soru veya sorular, ödev veya proje olarak adlandırılmaktadır. Aslında bazı ödevler kapsamına göre proje olarak nitelendirilebilir Fakat bu iki kavram arasında bazı farklılıklar olması nedeniyle bu kavramlar ayrı ayrı ele alınmalıdır.

Performans ödevleri; öğrencinin sahip olduğu bilgi ve becerileri günlük yaşamla da ilişkilendirerek ortaya koymasını gerektiren kısa dönemli çalışmalardır. Çok çeşitli konularda performans ödevi verilebilir. **Örneğin;** sergi oluşturma, aynı grafikleri farklı ölçülerde çizme, bir haritadan sonuçlar çıkarma, deney yapma, bir müzik parçası çalma, bir dans sergileme, bir ev planı çizme, bir konuyla ilgili afiş, poster, broşür v.b hazırlama... v.b.

Projeler ise, geniş içerikli ve uzun süreli performans ödevleridir. Proje çalışmaları, ünitelerde yer alan kazanımları kapsayan ayrıntılı ödevlerdir. Bireysel ya da grup olarak yapılabilir. Proje konusu, öğrenci tarafından veya öğretmenin hazırlayacağı listeden seçme yoluyla belirlenebilir Öğrenci projenin amacını, izlenecek yolları, kullanılacak malzemeleri ve karşılaşılabilecek durumları önceden planlar. Gerekğinde öğretmenden yardım alabilir.

b. **Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo):** Ürün dosyası, öğrencinin çalışmalarının toplandığı bir dosyadır. Bu dosya, öğrencinin, yüksek kalitede bir düzen içinde oluşturulmuş anlamlı ödevlerini içerir ve öğrencinin en iyi çalışmalarının bir yansımasıdır.

Ürün dosyasına, öğrencinin haftalık veya günlük yaptığı çalışmalarının içinden seçilen örnekleri ve öğretmenin yaptığı sınav evrakları, resimler, fotoğraflar, boyama çalışmaları, ses veya görüntü kayıt kasetleri, proje çalışmaları, performans ödevleri, kontrol listeleri, dereceli puanlama anahtarları, velilerden gelen bilgiler, araştırma soruları, kavram haritaları, öğrenci görüşlerini yansıtan formlar v.b. konulabilir. (Eklere bakınız)

Öğrenci ürün dosyası belirlenmesi aşamasında, dosyanın amacı ile dosyaya alınacak çalışmaların seçiminde ve değerlendirilmesinde kullanılacak ölçütler belirlenir.

- Amacın belirlenmesi
- Ürün dosyasında bulunacak çalışmaların seçiminde kullanılacak ölçütlerin belirlenmesi
- Ürün dosyasındaki çalışmalara ait değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi

Performansın değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarları(Rubric), kontrol listeleri, görüşme ve gözlem formları, öz-akran-grup değerlendirme formları v.b. kullanılabilir. (Eklere bakınız...)

4. Doğru Yanlış Sorular:

Verilen bir cümlenin, mevcut olan bilgilere bağlı olarak doğru mu yanlış mı olduğunun belirlenmesini gerektiren sorulardır.

5. Açık Uçlu Sorular:

Öğrenciden sorunun cevabını düşünüp hatırlaması ve bulduğu cevabı yazılı olarak ifade etmesini gerektiren sorulardır.

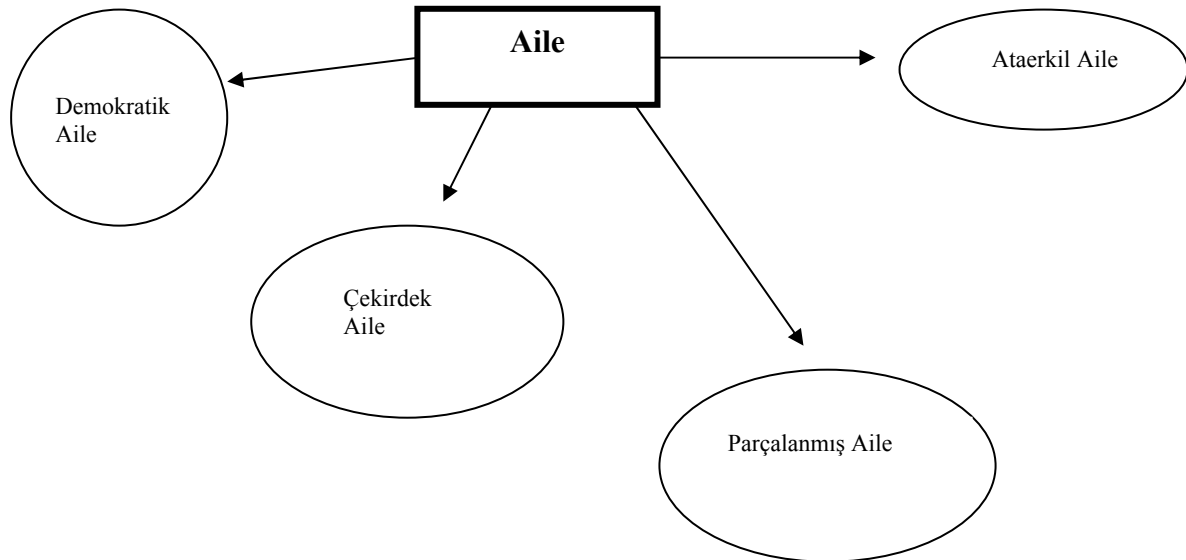
6. Eşleştirmeli Sorular:

İki grup hâlinde verilen ve birbirleriyle ilgili olan bilgi öğelerinin, belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini gerektiren soru tipleridir.

7. Kavram Haritaları:

Ünitede veya konuda geçen kavramların birbiriyle ilişkilerinin yansıtıldığı haritalardır. Kavram haritaları, öğrenenler için öğrenilecek temel fikirleri ve bunlar arasındaki ilişkileri açık hale getirmekte ve önceki bilgilerle yeni bilgiler arasında anlamlı bağlantılar kurulmasına yardımcı olmaktadır. Ezber yerine anlamlı öğrenmeyi gerçekleştiren kavram haritaları düşünmeyi örgütlemeyi sağlar.

Örneğin;

ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ	NEDİR?	YARARLARI NELERDİR?/NE AMAÇLA KULLANILIR?	UYARI
ÖZ DEĞERLENDİRME	Belli bir konuda bireyin belli ölçütler çerçevesinde kendini değerlendirmesidir.	Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalarını, kendilerini sürecin bir parçası olarak görmelerini sağlar. Ayrıca öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanımlamalarına, kendilerine dışarıdan bakma yetilerinin gelişmesine katkıda bulunur	Öz, grup ve akran değerlendirmelerden elde edilen sonuçlar öğrencilere not vermede kullanılmamalıdır.
AKRAN DEĞERLENDİRME	Belli bir konuda bireyin belli ölçütler çerçevesinde birbirlerini değerlendirmesidir.	Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunurken eleştirilere karşı hoşgörülü olmayı öğrenmelerine de yardımcı olur.	
PERFORMANS ÖDEVLERİ	Öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri günlük yaşamla da ilişkilendirerek ortaya koymalarını gerektiren kısa süreli çalışmalardır.	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanların bilgiyi kullanmasını ve gerçek yaşam durumlarına yakın ürünler ortaya koymasını sağlar • Performans değerlendirme kaynakları tekrar tekrar kullanılabilir. • Performansın belirli bölümlerine odaklandığından, öğretmenin her bir parçayı gözlemleyebilmesini ve değerlendirebilmesini sağlar. • Aynı değerlendirme aracı kullanılarak öğrencinin zaman içindeki gelişimi bir çizelge dâhilinde izlenebilir • Üst düzey zihinsel becerilerin gelişmesine yardımcı olur. Ayrıca grupta çalışma, teknolojiyi kullanma, iletişim v.b. becerilerinin gelişmesine de katkıda bulunur. 	Çalışmaya uygun olarak hazırlanmış dereceli puanlama anahtarlarının ve derecelendirme ölçeklerinin kullanılması önerilir ancak bu araçlarla birlikte kontrol listeleri, gözlem formları, öz grup ve akran değerlendirme formlarının kullanılmasında fayda vardır.
PROJE ÖDEVLERİ	Geniş içerikli, uzun süreli performans ödevleridir.		
ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYALARI	Öğrencinin bir öğrenme alanındaki çaba, başarı ve gelişimini kanıtlayan, belirli bir zaman dilimindeki (bir dönem, bir yıl) çalışmalarını, organize edilmiş sistemli bir koleksiyonudur	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenin öğrencilerden beklentilerini somut ve anlaşılır hale getirir. • Öğrencilerin kendilerinden beklenenin ne olduğunu bilmelerini ve kabul edilebilir bir performans görevinin hangi ölçütleri karşılaması gerektiğini anlamalarını sağlar. 	
DERECELİ PUANLAMA ANAHTARLARI	Bir ürünün, çalışmanın, etkinliğin ya da cevabın niteliğinin değerlendirilmesinde kullanılan puanlama rehberdir		
DERECELENDİRME ÖLÇEKLERİ	Ölçülen özelliğe ilişkin performansı çeşitli düzeyleriyle tanımlayabilen ve ölçütlerin ne dereceye kadar karşılandığını görmeye olanak sağlayan araçlardır.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenin öğrencilerden beklentilerini somut ve anlaşılır hale getirir. • Hazırlanması kolaydır. • Birçok davranışın ölçülmesinde kullanılabilir. 	

ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ	NEDİR?	YARARLARI NELERDİR?/NE KULLANILIR?	AMAÇLA	UYARI
KONTROL LİSTELERİ	Öğrenciden beklenen davranışın özelliklerine ilişkin detaylı bilgileri içeren ve öğrenci performansının eksik noktalarını belirlemek amacıyla kullanılan araçlardır.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencinin veya öğretmenin gözlemlerini önceden belirlenen ölçütlere göre yapmalarına olanak sağlar. • Öğrencinin performansı hakkında eksik noktaların belirlenip, telafi edilmesi adına, detaylı bilgiler içerir. • Performans ölçütlerini belirttiği için, beklenen davranışın özelliklerine dair bilgiler verir. • Kontrol listesi, birçok kez kullanılabilir, farklı ya da aynı öğrencinin davranışını gözlerken, bir önceki ile karıştırılabilir. 		
KAVRAM HARİTALARI	Ünitede veya konuda geçen kavramlarının birbiriyle ilişkilerinin yansıtıldığı haritalardır.	<p>Öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrenme sürecini kontrol etme, kavram yanlışlarını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılır. Kavram haritaları;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenmeyi anlamlı kılar • Tekrar tekrar kullanılabilir. 		
AÇIK UÇLU SORULAR	Öğrenciden sorunun cevabını düşünüp hatırlaması ve bulunduğu cevabı yazılı olarak ifade etmesini gerektiren sorulardır.	<ul style="list-style-type: none"> • Hazırlanması kolaydır. • Üst düzey düşünme becerilerin ölçülmesinde, öğrencilerin kavramları bir bütün olarak kavrama yeteneklerinin ve yazılı anlatım becerilerinin ölçülmesinde kullanılır. 		
KISA CEVAPLI SORULAR	Öğrencilerin bir sayı, bir kelime veya bir cümle ile cevaplayabilecekleri sorulardır.	<ul style="list-style-type: none"> • Hazırlanması ve puanlanması kolaydır. • Geniş bir kapsam örneklenebilir. 		
ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR	Bir sorunun cevabını, verilen seçenekler arasından bulmayı gerektiren sorulardır.	Kısa sürede çok sayıda davranış ve beceri ölçülebilir. Puanlanması kolay ve objektiftir. Daha çok bilgi, zihinsel beceriler ve yeteneklerin ölçülmesinde kullanılır.		
EŞLEŞTİRMELİ SORULAR	İki grup halinde verilen ve birbirleriyle ilgili olan bilgi öğelerinin, belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini gerektiren soru tipleridir.	Puanlanması kolay ve objektiftir.		
DOĞRU YANLIŞ SORULARI	Verilen bir cümlenin, mevcut olan bilgilere bağlı olarak doğru mu yanlış mı olduğunun belirlenmesini gerektiren sorulardır.			

EKLER

- **AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU**
- **GRUP ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU**
- **SUNUM KONTROL LİSTESİ**
- **ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI**
- **SUNU DEĞERLENDİRME FORMU**

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

BECERİLER	HER ZAMAN 3	BAZEN 2	HİÇBİR ZAMAN 1
Grup üyeleri görev dağılımı yapmış.			
Her öğrenci görevini yerine getirmiş.			
Grup üyeleri uyum içinde çalışmış.			
Farklı kaynaklardan yararlanılmış.			
Grup üyeleri birbirine saygılı.			
Çalışmada ortak bir görüş oluşturulmuş.			
Toplam puan:			
Yorumlar: 18–13 puan arası: Öğrenci yapılan çalışma sonunda çok belirgin performans gösterir. 12–7 puan arası: Öğrenci yapılan çalışma sonunda belirgin performans gösterir. 6–1 puan arası: Öğrenci yapılan çalışma sonunda yeterli düzeyde performans gösterir.			
Öğretmen açıklaması:			

ÖRNEK GRUP ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun adı:

Grup üyelerinin adı:

AÇIKLAMA: Bu form gruptaki üyeler tarafından doldurur. Grubunuzun çalışma sırasında aşağıda forumda belirtilen ölçütlere uyup uymadığını kontrol ederek belirleyiniz.

Çalışma süresince ölçütlere; Tamamen uydusanız; 5 puan, sı sık uydusanız; 4 puan, bazen uydusanız; 3 puan, nadiren uydusanız 2 puan, hiçbir zaman uymadıysanız; 1 puan veriniz.

Ölçütler ve ölçüt tanımlamaları	5	4	3	2	1
1.Araştırma planı yaptık.					
2.Görev dağılımı yaptık.					
3.Araştırmada çeşitli kaynaklardan yararlandık.					
4.Etkinlikleri birlikte hazırladık.					
5.Görüşlerimizi rahatlıkla söyledik.					
6.Grupla uyum içinde çalıştık.					
7.Birbirimizin görüşlerini ve önerilerini dinledik.					
8.Grupta birbirimize güvenerek çalıştık.					
9.Grupta birbirimizi takdir ettik.					
10.Çalışmalarımız sırasında birbirimizi cesaretlendirdik.					
11.Sorumluluklarımızı yerine getirdik.					
12.Çalışmalarımızı etkin bir biçimde sunduk.					
Toplam puan:					
Yorum: 60-49 puan:Öğrenci yapılan çalışma sonunda çok belirgin performans gösterir. 48-37 puan: Öğrenci yapılan çalışma sonunda yüksek performans gösterir. 36-29 puan: Öğrenci yapılan çalışma sonunda belirgin performans gösterir. 28-13 puan Öğrenci yapılan çalışma sonunda tatminkar performans gösterir. 12-1 puan Öğrenci yapılan çalışma sonunda sınırlı performans gösterir.					
Öğretmen açıklaması.					

Aşağıdaki soruları grubunuza göre cevaplayınız.

Çalışmalar sırasında en büyük sorun;.....

Çalışmalardaki sorun nereden kaynaklanıyordu?.....

Grubunuzun çalışmada en iyi olduğu alan;.....

Grup olarak daha iyi olabilirdik;fakat.....

Aşağıda sözlü sunum becerisine yönelik kontrol listesi yer almaktadır.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Tarih:

Ölçütler	Evet	Hayır	Kısmen
Dinleyiciyle göz teması kuruyor.			
Beden dilini etkili kullanıyor.			
Anlaşılır bir tonda konuşuyor.			
Yerinde vurgulamalar yapıyor.			
Akıcı konuşuyor.			
Gereksiz sesler çıkarmıyor			
Düzgün ifadeler seçiyor.			
Gereksiz tekrar yapmıyor.			
Düşüncelerini ifade edebiliyor.			
Bilgiyi organize edebiliyor.			
Sonuç bölümünde özetleyebiliyor.			
Yorum:	Uyarı: Yukarıda sıralanan kıstaslara, öğrenci, sürekli olumsuz davranış gösteriyorsa bir rehber öğretmenden görüş alınmalıdır.		

Aşağıda araştırma becerisi için analitik puanlama anahtarı örneği verilmiştir.

ÖLÇÜTLER	1 PUAN	2 PUAN	3 PUAN
Kaynakların Sayısı	Ulaşılan kaynaklar yetersiz	Ulaşılan kaynaklar kısmen yeterli	Ulaşılan kaynaklar yeterli
Tarihsel Doğruluk	Çok fazla yanlış var	Çok az yanlış var	Açık bir yanlış yok
Organizasyon	Bilgilerin düzenlenmesi, akıcı ve etkili değil	Bilgilerin düzenlenmesi, kısmen akıcı ve etkili	Bilgilerin düzenlenmesi, yeterince akıcı ve etkili
Bibliyografya	Kaynakların çok azı etkili kullanılmış	Kaynakların çoğu etkili kullanılmış	Tüm kaynaklar etkili kullanılmış
YORUM	12-9 puan: Öğrenci yapılan çalışma sonunda çok belirgin performans gösterir. 8-5 puan: Öğrenci yapılan çalışma sonunda tatminkâr performans gösterir. 4-1 puan: Öğrenci yapılan çalışma sonunda sınırlı performans gösterir.		

Aşağıda sözlü sunum becerisi için bütüncül dereceli puanlama anahtarı örnek verilmiştir.

MÜKEMMEL (4) <ul style="list-style-type: none">
• Genellikle göz teması kuruyor.
• Ses seviyesi her zaman uygundur.
• Sunum boyunca isteklidir.
• Özet tamamen doğrudur.
YETERLİ (3) <ul style="list-style-type: none">
• Genellikle göz teması kuruyor.
• Ses tonu genellikle uygun.
• Sunumun genelinde isteklidir
• Özette bir veya iki hata var.
GELİŞMEKTE (2) <ul style="list-style-type: none">
• Bazen göz teması kuruyor.
• Ses tonu bazen uygun
• Sunumda ara sıra isteklilik gösteriyor.
• Özette bazı hataları
YETERSİZ (1) <ul style="list-style-type: none">
• Nadiren göz teması kuruyor veya hiç göz teması kurmuyor.
• Ses tonu uygun değil
• Sunumda nadiren isteklilik gösteriyor.
• Özette çok fazla hata var.

Kaynakça

1. Demirel, Ö. **Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2000
2. Senemoğlu, N. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya**. Ankara: Gazi Kitabevi, 2005
3. T.C MEB, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Başkanlığı. **“Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli”**. Ankara, 2003
4. Tekin, H. **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Ankara: Yargı Yayınları, 1996